

RUSYA İLE YÜZYILIN İMZASINDA HEDEF 100 MİLYAR DOLAR

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

7 Ağustos 2009 Rusya Başbakanı Vladimir Putin, gününbirlik çalışma ziyareti için dün Ankara'ya geldi. Putin, saat 10.55'te geldiği Esenboğa Havalimanı'nda Ankara Vali Yardımcısı Fevzi Güneş, Rusya Başbakan Yardımcısı Igor Sechin ve Dışişleri Bakanlığı yetkilileri tarafından karşılandı. Temasları çerçevesinde ilk önce Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Başbakanlık Resmi Konutu'nda baş başa görüşen Putin, daha sonra Erdoğan tarafından onuruna verilecek öğle yemeğine katıldı. İki Başbakan, Başbakanlık Yeni Bina'da protokol imza töreninin ardından toplantı düzenledi. İmza törenine İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi de katıldı. Yapılan üçlü görüşme sonrasında imzalar atıldı. Protokollerin en önemli ayağını enerji alanındaki anlaşmalar oluşturuyor. İmzalanan protokollerden biri Rusya'nın Nabucco projesine alternatif olarak ortaya koyduğu Güney Akım Doğalgaz Boru Hattı projesiyle ilgili oldu. GÜNEY AKIM'A VİZE Rusya siyasi çekişme yaşadığı Ukrayna'yı by-pass etmek için, boru hattını Türkiye karasularından geçirmek istiyor. Bu amaçla Karadeniz'de fizibilite araştırması yapmak üzere bir protokol imzalandı. Güney Akım projesini, Rusya, İtalya'nın Eni şirketiyle birlikte yürütüyor. Bu nedenle protokolde İtalya Başbakanı Berlusconi'nin de imzası yer alıyor. RUSYA SAMSUN-CEYHAN'DA Enerji alanındaki ikinci protokol Çalık Grubu'na ait Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı'na Rusya'nın petrol vermesine ilişkin. Şu ana kadar Rusya petrol vermediği için proje hayata geçemiyordu. Bu boru hattı, boğazlardaki tankerlerle petrol geçiş trafiğini hafifleteceği için önemli olarak değerlendirildi. NÜKLEERDE İŞBİRLİĞİ Üçüncü protokol barışçıl nükleer enerjide işbirliğini amaçlıyor. Akkuyu'daki nükleer santral ihalesine Rus-Türk ortaklığı teklif vermişti. Rusya, birim fiyatla ilgili olarak HES'lerde üretilen enerji fiyatına yaklaştı ancak burada görüşmeler sürecektir. İhale şartnamesine göre, devlet santrali kuracak şirketten 15 yıl elektrik alımını garanti ediyor. Üretim maliyeti yüksek olunca, tüketiciye de son derece yüksek rakamlar yansıyor. Görüşmelerde bunların dışında ayrıca gümrükle ilgili sorunlar da çözüme ulaştırılırken, tarım konusu da ele alındı. Karma Ekonomik Komisyon'un eşbaşkanlığını yapan Enerji Bakanı Taner Yıldız, 4 yıl içinde iki ülke arasındaki ticaret hacmini 100 milyar dolara çıkarmayı hedeflediklerini söyledi. İki ülkenin 2000 yılında 4,5 milyar dolar olan ticaret hacmi 2008 sonunda 38 milyara yükseldi. Toplamda 20 belge imzalandı Türk enerji şirketleri Ruslarla 8 belge imzaladı. Putin'in getirdikleriyle birlikte toplamda 20 belge imzalandı. Gerek gaz, petrol ve nükleer enerji konusunda 3 ana başlıkta projeler planlandı. Enerji alanında Türkiye atom enerjisi kurumu ile RUSATOM arasında nükleer enerjinin barışçıl amaçlı nükleer tesislerle ilgili olmakla birlikte 2 anlaşma daha imzalandı. Putin'in ziyaretiyle TÜPRAŞ, TETAŞ, AKSA Enerji ve Çalık Holding gibi şirketlerin Rus ortaklarıyla 8 belgeye imza konuldu. Başbakan Erdoğan, Bir Türk-Rus koleji bir de Türk-Rus Üniversitesi kurma teklifinde bulundu. Putin'in bu öneriye sıcak baktığı belirtiliyor. İşte imzalanan o tarihi anlaşmalar Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Federasyonu Başbakanı Vladimir Putin, iki ülke arasında `gaz alanında işbirliği` ve `petrol alanında işbirliği` protokollerini imzaladı. Törende, iki ülke arasında nükleer güç mühendisliği alanında işbirliği protokolü de Rusya Federasyonu Başbakan Yardımcısı Igor Sechin ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız tarafından imzalandı. Törende imzalanan ve Türkiye

ile Rusya Federasyonu arasında değişik alanlarda işbirliğini öngören diğer metinler ise şöyle: Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu 9. Dönem KEK Toplantısı Protokolü, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti arasında Nükleer Kazaların Erken Bildirimi ve Nükleer Tesisler Hakkında Bilgi Değişimi Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti Türk Standartları Enstitüsü ile Rusya Federasyonu Federal Teknik Regölasyon ve Metroloji Servisi Arasında Standardizasyon ve Uygunluk Deęerlendirmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Memorandum, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu(TÜBİTAK) ile Rusya Federal Uzay Ajansı(ROSCOSMOS) Arasında Dış Uzayın Keşfi ve Barışçıl Amaçlarla Kullanımı Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı, Eğitim, Bilim, Kültür, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Programı(Kültürel Değişim Programı-KDP) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyışleri Bakanlığı ile Rusya Federasyonu Federal Bitki Karantina ve Veterinerlik Servisi Arasında İthal ve İhraç Edilen Su Ürünlerinin Gıda Güvenliği Konusunda İşbirliğine İlişkin Memorandum, Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Müsteşarlığı ile Rusya Federasyonu Federal Gümrük Servisi Arasında Gümrük İşlemlerine İlişkin Mutabakat Zaptı, Türkiye Sermaye Piyasası Kurulu ile Rusya Federal Finansal Piyasalar Otoritesi Arasında Bilgi Alışverişi Hakkında Mutabakat. Üç ayrı başlıkta işbirliği geliştirme İmza töreninde konuşan Başbakan Erdoğan şunları söyledi: `Türkiye ve Rusya arasındaki ilişkilerin geldiği nokta çok memnuniyet verici. Türkiye, Rusya`nın beşinci ticari ortağı konumunda, iki ülke arasındaki ticaret hacmi 40 milyar dolara ulaştı. Siyasi, askeri, ekonomik alanda gelişme kaydettik. Üç ayrı başlık altında iki ülke arasında işbirliğini geliştirmeye yönelik protokolleri imzaladık. İmzaladığımız gaz protokolü, Rusya`dan doğalgaz alımımıza imkan sağlayan ve süresi 2011 yılında son bulacak olan doğalgaz alım sözleşmesinin süresinin uzatılmasını öngörmektedir. Hükümetlerarası işbirliği liderlerle yürütülecek. Bu kapsamda her yıl bir kere liderler buluşacak. Planlanan konularda ne yaptık, ne yapıyoruz, ne yapacağız, bu çalışmalarını devam ettirme fırsatını bulacağız.` Törende Putin de açıklama yaptı. Putin`in konuşmasından öne çıkanlar ise şöyle: `Bugün gördük ki Güney Akım`ın bölgenin enerji güvenliği açısından büyük önemi var. İtalya için de bugün önemli.Putin, ancak Güney Akım`ın yapılacak olmasının Nabucco`nun önünü kesmediğini söyledi. Nükleer enerjiye gelince Türk-Rus ortaklığının ihaleyi kazanması çok önemli. Nükleer santral projesi önemli, bu konuda mutabakata vardık.`Gümrük rejimlerinin basitleştirilmesi konusunu da ele aldıklarını söyleyen Putin, imzalanan belge ile iki ülke arasında biri deniz biri de kara olmak üzere iki tane ek yeşil koridor açılmasını kararlaştırdıklarını bildirdi. Putin, bu sayede Rusya`ya giriş yapan Türk mallarının listesinin genişletilmesi konusunda fikir birliğine varıldığını belirtti. Keskin nişancılarla korundu Karşılama sırasında, Esenboğa Havaalanı`nda keskin nişancıların da görev yaptığı gözlemlendi. Yaklaşık 2 bin polis görevlendirildi. Alınan önlemler kapsamında, sabah erken saatlerden itibaren, Putin`in bulunduğu konvoyun geçişi için iki ayrı güzergah belirlendi. Geçiş yolu üzerinde bir ağaçta içi dolu bir çuvalın asılı olduğunu gören bomba imha ekipleri, çevre güvenliğini alarak müdahale etti. Sıcak hava Putin`i fena bunalıttı Putin, uçaktan indikten sonra, hava sıcaklığından etkilenerek ceketini hemen çıkarttı ve kendisini almak için aprona giren araca bindi. Esenboğa Havaalanı`ndan ayrılan Rusya Başbakanı Vladimir Putin, ilk olarak Başbakanlık Resmi Konutu`nda Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile baş başa bir görüşme yaptı.